

NOLLATOLERANSSI HÄMÄRÄLLE TOIMINNALLE

Julkaisuvapaa 16.10.2017

Kannanotto

"En tiennyt, että Helsingissä on systeemi, jossa täytyy maksaa isoja summia käteisenä, jos haluaa asunnon", kertoo Kontulan keskuksessa sijaitsevassa perheyrityksessä työskentelevä yksinhuoltaja, joka on muuttanut Helsinkiin Lahdesta ja on alunperin kotoisin Lähi-idästä. "Pyyntöhinta vaihtelee; jos asuntoa etsivällä on oma yritys, saattavat pyytää jopa 3500 euroa, muuten välitysmaksu on 600-2000 euron välillä. Hinta riippuu siitä, mistä päin asunto on ja kuinka kiireellinen on asunnon tarve. Jos maksat, saat asunnon heti."

Ympäristöministeriön keväällä 2017 julkaiseman pakolaisten asumisselvityksen mukaan turvapaikanhakijoiden ja oleskeluluvan saaneiden vaikutus asuntomarkkinoihin ja erityisesti valtion tukemaan vuokra-asuntokantaan jäi vähäiseksi, vastoin oletuksia. Oleskeluluvan saaneet hankkivat akuutissa tilanteessa ensisijaisesti asuntonsa vapaarahoitteisilta markkinoilta johtuen useammasta tekijästä – asumisen vaihtoehtoja koskevan tiedon puutteesta, etnisten yhteisöjen ohjaavasta vaikutuksesta tai ARA-asuntojen vähäisestä joustosta pääkaupunkiseudun kysyntäpaineesta. Selvityksessä nostettiin esille asumisen haasteiden muodostuvan kohtuuhintaisten asuntojen ja eri toimijoiden välisen yhteistyön puutteesta, pakolaisten tietämättömyydestä ja haavoittuvasta asemasta sekä riittämättömistä toimenpiteistä integroitumisen edistämiseksi. Kaikki edellä mainitut syyt vaikeuttavat, ei vain pakolaisten asunnon löytämistä, vaan koskevat myös Suomessa pidemmän aikaa asuneita, eri syistä Suomeen muuttaneita henkilöitä, joiden kotoutumisprosessia ei ole viety kunnolla loppuun.

Suomen yksin elävistä asunnottomista joka neljäs ja perheistä yli puolet ovat maahanmuuttajataustaisia. Lisäksi yli 80% asunnottomista yöpyy tuttavien sohvalla. Eivätkä tilastot edes kerro koko totuutta, sillä tilastojen ulkopuolelle jää paljon henkilöitä. Helsingissä ei tilastoida romaneja lainkaan asunnottomiksi, puhumattakaan paperittomista, myöskään kaikki EU- kansalaiset eivät ole rekistereissä. Nuorten aikuisten piiloasunnottomuus on myös kasvava ongelma, josta myöskään ei ole olemassa tarkkoja tietoja.

Haavoittuvassa asemassa oleva henkilö, joka elää sosiaaliturvan varassa, jonottaa asuntoa pitkän jonon hännillä ja/tai kokee syrjintää asuntomarkkinoilla, on helposti lähestyttävä uhri hämärille asunnonvälittäjille. Laittoman toiminnan lisääntyminen ja arkipäiväistyminen nähtiin YM:n selvityksessä yhtenä seurauksena sille, jotka estävät maahanmuuttajia löytämästä kohtuuhintaisia asuntoja.

Helsingin Sanomien 23.9.2017 julkaiseman vuokra-asuntohuijaukseen liittyvän lehtijutun mukaan vuonna 2016 poliisille ilmoitettiin 92 asunnon vuokraukseen liittyvästä huijauksesta. Hämäristä vuokranvälittäjistä sen sijaan ei ole mitään tarkkoja tietoja. "Ei kukaan mene poliisille kertomaan, ihmiset tarvitsevat asuntoja ja maksamalla välitysmaksuja käteisellä pöydän alta he saavat. Vaikka onhan tämä rikos. Minä en ymmärrä, miten nämä välittäjät saavat käsiinsä näitä asuntoja..." ihmettelee Kontulassa työskentelevä yksinhuoltaja. "he ulottuvat nimenomaan meihin ja leimaavat täten maahanmuuttajatkin, heille ei saisi antaa tilaa toimia... Ensin asuntomarkkinat, kohta he rupeavat toimimaan pankkina, jos asialle ei tehdä mitään."

Allekirjoittajat ovat huolissaan vuokra-asuntomarkkinoilla tapahtuvasta syrjinnästä ja sen vaikutuksista erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin maahanmuuttajiin ja heidän itsemääräämisoikeuden ja valinnanvapauden toteutumiseen. Kirjoittajat toivovat asumis- ja neuvontapalvelujen pystyvän jatkossa nopeammin ja joustavammin vastaamaan tarpeisiin, lisäksi vaaditaan tiedon saavutettavuuden parantumista ja viranomaisten seurannan tiukentumista, jotta hämärillä toimijoille ei olisi tilaa liikkua asuntomarkkinoilla. Nollatoleranssi laittomille toimijoille!

Helsingissä, 13.10.2017

Lisätietoa: Katto-hankkeen projektikoordinaattori Melis Ari-Gürhanlı, Moniheli ry,
melis.ari@moniheli.fi p. 050 309 3925

Allekirjoittajat

Moniheli ry

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelma 2016-2019 (AUNE)

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Espoon Järjestöjen Yhteisö EJY ry

Espoon aikuisten sosiaalipalvelut

Familia ry

Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr.

Irakin Naisten ry

Kalliolan settlementti

Kohtaamisia Itä-Helsingissä -hanke / Voimauttavan taiteen äärellä ry

Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen edistäjät - KOVA ry

Kotona Kaupungissa - hanke

Kriminaalihuollon tukisäätiö

Kuluttajaliitto

Kurdiliitto ry

Maahanmuuttajien Päihde ja Mielenterveysongelma Ry

Monik ry

Monika-naiset liitto ry

Naapurussovittelun keskus

Nicehearts ry

Nuorisoasuntoliitto ry

Pakolaisneuvonta ry

Sininauhasäätiö sr

Suomen afganistanilaisten yhdistysten liitto ry

Suomen Benelux-instituutti

Suomen

Caritas ry

Suomen Kiinalaisten Allianssi SKA ry

Suomen Settlementiliitto

Suomen somalialaisten liitto ry

Suomen Venäjänkielisten Yhdistysten Liitto ry – FARO

Suomen Vuokranantajat ry

Suomi-Syyria Ystävyyssseura ry

Takuusäätiö

Vailla vakinaista asuntoa ry

Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilma

Vantaan kaupunki

Vuokralaiset ry